

ת"פ 12655/03/18 - בסאם אלסייד נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 12655-03-18 מדינת ישראל נ' אלסייד

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המבקש	בסאם אלסייד
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשה מטעם המבקש להורות למשיבה להעביר לידי מידע המתייחס לעריכתם של מסדרי זיהוי חיים בשנתיים האחרונות, בהתאם לסעיף 108 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסי"פ").

הרקע לבקשה

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סחיטה באיומים, בניגוד לסעיף 428 רישא בחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ותקיפה סתם, בניגוד לסעיף 379 בחוק העונשין.

למען שלמות התמונה אציין כי מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 4.12.2017 בשעות הבוקר, הגיע המבקש לאתר בניה ברח' תוצרת הארץ בפ"ת, שם איים על מי שהזדהה כקבלן החפירות באתר, אלירן מימון (להלן: "אלירן"), בעודו אוחז בידו בכלי הנחזה כאקדח. המבקש קילל את אלירן ואיים עליו שיצא עוד היום מהאתר וכי אם יראה אותו שוב באתר ירה בראשו, ישרוף את כלי העבודה שלו, יגיע לביתו, ירדוף אותו ויגרום לו לפשיטת רגל.

כשאוראל כבאלו (להלן: "אוראל") ביקש, בהנחיית אלירן, לחסום את יציאת המבקש מהאתר, יצא המבקש מהרכב וצעק על אוראל, בין השאר - "אתה לא תכנס לפה יותר. אני הגיהנום שלך", היכה את אוראל בפניו ובגופו, דחף אותו, נכנס לרכב ונמלט מן המקום.

2. ביום 15.7.2018, העיד בבית המשפט מטעם המשיבה רס"מ חיים גלעד, אשר ערך מסדר זיהוי תמונות במסגרתו זוהה המבקש. העד עומת בחקירה נגדית ע"י ב"כ המבקש, בין היתר עם השאלה מדוע בוצע מסדר זיהוי תמונות ולא מסדר זיהוי חי. הוא השיב כי סוגיה זו נתונה להחלטת היחידה החוקרת, ואינה נתונה להחלטתו או לשליטתו.

נוכח דברים אלו נטען ע"י ב"כ המבקש כי המשטרה מתעלמת באופן שיטתי מהנחיותיו המפורשות והמחייבות של בית המשפט העליון להעדיף קיומו של מסדר זיהוי חי. לפיכך, ביקש ב"כ המבקש להורות למשיבה, מכח סעיף 108 בחסד"פ כאמור, להעביר לידי מסמכים המלמדים כמה פעמים במהלך שלוש השנים האחרונות נערך מסדר זיהוי חי, ובאילו נסיבות, הכל במטרה לבסס טעונים בדבר הגנה מן הצדק. כן ביקש ב"כ המבקש כי המשיבה תבהיר מי הינחה לבצע בתיק זה מסדר זיהוי בתמונות.

3. המשיבה השיבה כבר במועד הדיון כי לשיטתה מקדים המבקש את המאחר, שכן יוכל במהלך הבאת הראיות לחקור את העדים הרלוונטים, וייתכן כי בתשובות עדים אלו יינתן מענה לשאלות ב"כ המבקש בנוגע לנהלים הנוגעים למסדרים, ובאשר לקבלת ההחלטה הספציפית בסוגיה זו בתיק זה.

בהחלטתי מאותו יום איפשרתי למשיבה להשיב באופן מפורט בכתב לבקשת המבקש.

טענות המבקש

4. המבקש הגיש לבית המשפט לאחר מועד הדיון, את טענות המשיבה אשר הועברו לידי, והוסיף והבהיר בכתב את בקשתו ונימוקיו. הוא טען כי במטרה לאפשר לו להרים את נטל השכנוע המוטל עליו, יש למסור לו את הנתונים המבוקשים על ידו, שאם לא כן - לא יוכל להרים נטל זה (יצוין כי בבקשתו התייחס לנתונים מהשנתיים האחרונות). הוא ציין כי הנתונים המבוקשים מצויים בחזקתה הבלעדית של המשיבה, וכי בלעדיהם לא יוכל כאמור, לשכנע כי קמה לו הגנה מן הצדק.

5. ב"כ המבקש הוסיף וציין כי בחומר החקירה לא מצוי הסבר שיש בו כדי ליתן מענה לשאלה מדוע בוצע מסדר זיהוי בתמונות, ומדוע לא נעשה ולו ניסיון לערוך מסדר זיהוי חי. לשיטתו, יש בכך כדי להוות הרמת "הנטל הראשוני" על ידו. לבקשתו צירף פסיקה התומכת לשיטתו בבקשה.

עמדת המשיבה

6. כאמור, לבקשת המבקש צורפה עמדת המשיבה. בהתאם לעמדה זו, אין די בטענות בעלמא כדי להצדיק היעדרות לבקשת המבקש. כן צוין כי ככל שב"כ המבקש סבור שאי קיומו של מסדר זיהוי חי מהווה בסיס לטענה של הגנה מן הצדק, עליו הנטל לשכנע את בית המשפט כי המשיבה פעלה בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית. לכל הפחות, נטען, על המבקש להצביע על "ראשית ראיה" המלמדת כי נפל פגם בהתנהלות המשיבה.

7. עוד נטען, כי ככל שסבור ב"כ המבקש כי מדובר במחדל חקירתי, הרי שיוכל לטעון זאת במסגרת סיכומיו.

דין והכרעה

8. לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, את האסמכתאות ואת הוראות הדין בהתאם ללשון ולתכליתן, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 108 בחסד"פ מורה כי:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו".

9. על המבקש צו מכח סעיף 108, מוטל הנטל להציג תשתית ראשונית המבססת את טענתו ומצדיקה להעמיד לעיונו את החומר המבוקש. כמבואר בבקשת המבקש, למעשה מהווה בקשה זו מהלך ראשון בדרכו לביסוס טענה של הגנה מן הצדק, בהתאם לסעיף 149(10) בחסד"פ, המאפשר לטעון כטענה מקדמית כי - **"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית"**.

10. בשנים האחרונות הופכות בקשות לקבלת נהלי אכיפה ונתונים סטטיסטיים אודות אכיפה, לצורך הוכחת טענת הגנה מן הצדק, לתדירות, ובתי המשפט בוחנים אם יש מקום לקבל בקשות אלו, בהתאם לנסיבות הפרטניות של כל מקרה. בחינת פסקי הדין העוסקים בסוגיה זו מלמדת כי ככלל, מוגשות בקשות אלו על מנת לאפשר להגנה לבסס טענה בדבר אכיפה בררנית, הבאה בגדרה של ההגנה מן הצדק. רוצה לאמר, עסקינן על דרך הכלל בטענות של ההגנה כי מדיניות התביעה הינה שלא להעמיד לדין בגין העבירות בהן מואשם נאשם כזה או אחר, כי המדיניות היא שלא להעמיד לדין בנסיבות הספציפיות של המקרים הנטענים, וכיוצא בזה. ואכן, גם הפסיקה אותה צרף המבקש לבקשתו, עוסקת בטענות בדבר אכיפה בררנית, ובניסיון לבסס טענה שכזו.

ואולם במקרה שבפניי מתכוון המבקש לטעון, כפי שעולה מטיעוניו עד כה, להגנה מן הצדק על בסיס הטענה כי המשטרה מתעלמת לדבריו, באופן גורף, מפסיקת בית המשפט העליון בכל הנוגע למסדרי זיהוי חיים. הגזירה אותה מבקש המבקש לגזור, בנסיבות אלו, מהפסיקה בכל הנוגע לאכיפה בררנית, אינה גזירה שווה. שכן בין אם יתברר לאחר קבלת הנתונים המבוקשים, כי המבקשת אינה נוהגת כלל לערוך מסדרי זיהוי חיים, שמא נוהגת היא לערוך כדרך קבע מסדרים שכאלו, ונמנעה מכך אך במקרה שבפניי, הרי שהדרך עודנה ארוכה ביותר לקבלת טענה בדבר הגנה מן הצדק במקרה זה.

11. כמתואר לעיל, המבקש מואשם בעבירות של סחיטה באיומים ובתקיפה. המבקש אינו מבקש לקבל נתונים בדבר האכיפה של עבירות אלו - באשר הניסיון השיפוטי מלמד כי עבירות אלו נאכפות באופן תדיר ויומיומי. מבקש הוא לקבל נתונים בדבר ביצוע מסדרי זיהוי - אקט חקירתי, המהווה חוליה אחת מיני רבות בדרך אל הגשת כתב האישום, או אל הרשעת המבקש.

דומה לפיכך כי לשיטת המבקש - ככל שיעיד המתלונן בבית המשפט, ככל שיעידו עדי תביעה נוספים ותישמע פרשת ההגנה - ובית המשפט ישתכנע כי יש בנמצא די ראיות על מנת לקבוע כי המבקש אכן ביצע את העבירות המיוחסות לו, לאחר כל אלו - יבקש המבקש לשכנע את בית המשפט כי המשטרה חדלה בפעולותיה שעה שבוצע מסדר זיהוי בתמונות ולא מסדר זיהוי חי - וכי יש בכך כדי להביא לקביעה כי ניהול ההליך הפלילי עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק ושל הגינות משפטית. טענה זו הינה מרחיקת לכת, ולא נמצאו תימוכין למהלך מפותל ומרוחק שכזה בפסיקה שהוצגה.

12. כן מוצאת אני ממש בטענת המשיבה במסגרת הדיון בפניי, כי דומה שיש תחילה מקום לחקור את עדי התביעה הרלוונטים בכל הנוגע לנהלי המשטרה ולקבלת ההחלטה במקרה שבפניי לבצע מסדר בתמונות.

יצוין בהקשר זה כי המשיבה הבהירה בתגובתה, לבקשת המבקש, את זהות הגורם האחראי לקבלת ההחלטה בדבר עריכת המסדר. עסקינן במי שהיא עדת תביעה, כך שמטבע הדברים תיחקר העדה בסוגיה זו על ידי ב"כ המבקש.

13. בהתאם להלכה הפסוקה, בבוא בית המשפט להכריע בבקשות מכח סעיף 108 בחסד"פ, עליו לשקול בין היתר את הרלבנטיות של החומר ואת ערכו הראייתי. בשלב הראשון בוחן בית המשפט את מידת הזיקה, הנגיעה והרלבנטיות של החומרים שהתבקשו, בהתחשב בטענות ההגנה שנפרשו לפני בית המשפט. בשלב השני, ככל שאכן קיימת נגיעה וזיקה, יש לערוך איזון בין האינטרס שבגילוי החומרים לבין אינטרסים נוגדים אחרים, שכן זכות העיון, ככל זכות, הינה יחסית ואינה מוחלטת.

לפיכך, בבוא בית המשפט להחליט בבקשות כגון דא, עליו לשקול מחד את זכותו של הנאשם להליך הוגן, ומנגד, ודאי כאשר אין המדובר בחומר חקירה, את מידת הרלוונטיות של החומר המבוקש להגנת הנאשם. כן יכול בית המשפט לשקול שיקולים בדבר יעילות ההליך הפלילי, ובדבר הנטל אשר יוטל על המשיבה, ככל שתחוייב בקיום בקשת המבקש. כאמור, הגורמים הרלוונטים לקבלת ההחלטה בדבר עריכת מסדר הזיהוי לא נחקרו עדיין בבית המשפט, ולא נבחנה עימהם השאלה האם בקשת המבקש עלולה להטיל עליהם נטל כבד והשקעת משאבים מרובים, שמא עסקינן בנתון אותו יכולה בנקל המשיבה להפיק.

14. לא אחת נקבע, כי אין להפליג למרחקים ולכלול תחת הגדרת המונח "חומר חקירה" חומרים על סמך השערות בלתי ממוקדות. בית המשפט לא יתיר לערוך "מסע דיג" לעבר חומרים שהרלוונטיות שלהם להגנה הינה ערטילאית, שולית ורחוקה, ובדומה, אין לאפשר מסע דיג מרוחק שכזה גם בנסיבות המקרה שבפניי (ר' בהקשר זה בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נגד ליאל שיינר**, פורסם בנבו ((23/01/14)).

15. נוכח המפורט לעיל, נמצא כי אין מקום לאפשר למבקש לקבל לידייו את הנתונים המבוקשים, וכי היעדרות לבקשה בנסיבות המתוארות - תהא הרחבה ניכרת של המקובל במסגרת ההליך הפלילי. נהיר

כי פתוחה בפני המבקש הדרך לחקור את העדים הרלוונטים בכל הנוגע לטענותיו, וככל שיסבור שאכן חדלה המשיבה במעשיה, והתעלמה במופגן מפסיקת בית המשפט העליון, יוכל לטעון זאת במסגרת סיכומיו - בין כטענה להגנה מן הצדק ובין כטענה למחדל חקירותי.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ח' אלול תשע"ח, 19 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.